

POSTANOWIENIE

Dnia 31 lipca 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Maria Szczepaniec

w sprawie z powództwa P. spółki akcyjnej z siedzibą w W.

przeciwko P. H.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych
w dniu 31 lipca 2023 r.,

na skutek wniosku pozwanego o wyłączenie asesora sądowego Sądu Rejonowego
w Gliwicach od orzekania w sprawie I Cz 33/23 zawisłej przed Sądem Rejonowym
w Gliwicach,

pozostawia wniosek bez rozpoznania.

UZASADNIENIE

Pozwany P. H. w piśmie z 9 maja 2023 r. powołując się na artykuły: 48-50 k.p.c. oraz m.in. na: uchwałę połączonych Izb Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r. BSA 1-4110- 1/2020 czy wyrok Europejskiego Trybunału Praw Człowieka z dnia 22 lipca 2021 r. w sprawie Rzeczkowicz przeciwko Polsce (skarga nr 43447/19) zawniioskował o wyłączenie asesora sądowego Sądu Rejonowego w Gliwicach – M.O. od rozpoznania sprawy I Cz 33/23.

Wnioskodawca argumentował, że wymieniona wyżej asesora została powołana na urząd asesora na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r. poz. 3), co skutkuje nienależytą obsadą sądu w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wniosek nie zasługiwał na uwzględnienie, gdyż przytoczona w nim argumentacja nie stanowiła uzasadnienia dla podniesionych twierdzeń o braku niezależności sądu lub niezawisłości asesora sądowego Sądu Rejonowego w Gliwicach.

Zgodnie z art. 26 § 2 u.SN, do właściwości Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych należy rozpoznawanie wniosków lub oświadczeń dotyczących wyłączenia sędziego albo o oznaczenie sądu, przed którym ma się toczyć postępowanie, obejmujących zarzut braku niezależności sądu lub braku niezawisłości sędziego. Sąd rozpoznający sprawę przekazuje niezwłocznie wniosek Prezesowi Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych celem nadania mu dalszego biegu na zasadach określonych w odrębnych przepisach. Przekazanie wniosku Prezesowi Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych nie wstrzymuje biegu toczącego się postępowania.

Wniosek, o którym mowa w § 2, pozostawia się bez rozpoznania, jeżeli obejmuje ustalenie oraz ocenę zgodności z prawem powołania sędziego lub jego umocowania do wykonywania zadań z zakresu wymiaru sprawiedliwości (art. 26 § 3 u.SN).

Odwołując się do wyroku TSUE z 19 listopada 2019 r. wydanego w połączonych sprawach: C-585/18, C 624/18 i C 625/18, A.K. i in. przeciwko Sądowi Najwyższemu należy wskazać, że nie wynika z niego, by powołanie sędziego sądu powszechnego na wniosek KRS w składzie ukształtowanym na podstawie przepisów ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. mogło oznaczać automatycznie, że sędzia taki nie jest niezawisły lub sąd z jego udziałem nie jest niezależny. Wprost przeciwnie, wyrok ten jednoznacznie wskazuje, że powołanie sędziego na wniosek tak ukształtowanej KRS, może stanowić tylko jedną z przesłanek pozwalających na uznanie sędziego za niedostatecznie niezawisłego lub sąd z jego udziałem za pozbawiony przymiotu niezależności. Nie jest to jednak bynajmniej przesłanka wystarczająca (zob. postanowienia Sądu

Najwyższego z: 6 maja 2020 r., I NWW 30/20; 8 maja 2020 r., I NWW 7/20; 20 maja 2020 r., I NWW 15/20; 23 grudnia 2020 r., I NWW 105/20).

Pozwany nie sformułował żadnych konkretnych zarzutów mających świadczyć o braku niezawisłości asesora sądowego Sądu Rejonowego w Gliwicach lub braku jego niezależności. Osią argumentacji zgłoszonego wniosku jest kontestowanie procedury konkursowej prowadzonej przez Krajową Radę Sądownictwa, a ukształtowaną przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2018, poz. 3). Kluczowa jest okoliczność, że kwestionowana przez pozwanego procedura była przedmiotem kontroli konstytucyjności przeprowadzonej przez jedyny umocowany konstytucyjnie do tego organ, jakim jest Trybunał Konstytucyjny. W efekcie tej kontroli, regulacje te, wyrokiem z 25 marca 2019 r., K 12/18 uznane zostały za zgodne z art. 187 ust. 1 pkt 2 i ust. 4 w związku z art. 2, art. 10 ust. 1 i art. 173 oraz z art. 186 ust. 1 Konstytucji RP. Przy czym należy nadmienić, że zgodnie z treścią art. 190 ust. 1 Konstytucji RP, orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego mają moc powszechnie obowiązującą i są ostateczne. Oznacza to, że wiążą wszystkie podmioty występujące w obrocie prawnym, a więc zarówno strony i uczestników postępowania, jak również organy stosujące prawo.

Odnosząc się do przywołanej przez wnioskodawcę uchwały Sądu Najwyższego z 23 stycznia 2020 r., BSA I 4110 1/20 wskazać należy, że wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z 20 kwietnia 2020 r., U 2/20, została ona uznana za niezgodną z art. 179, art. 144 ust. 3 pkt 17, art. 183 ust. 1, art. 45 ust. 1, art. 8 ust. 1, art. 7 i art. 2 Konstytucji RP, art. 2 i art. 4 ust. 3 Traktatu o Unii Europejskiej (Dz.U. 2004, nr 90, poz. 864/30 ze zm.) oraz art. 6 ust. 1 EKPCz. Orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego wiąże zaś bezpośrednio zarówno wszystkie składy sędziowskie sądów powszechnych, jak i wszystkie składy sędziowskie Sądu Najwyższego. Wobec czego zaznaczyć należy, że uchwała Sądu Najwyższego z 23 stycznia 2020 r., BSA I 4110 1/20 utraciła swój walor normatywny ze względu na niezgodność z Konstytucją RP.

Z uwagi na powyższe, na podstawie art. 26 § 3 u.SN orzeczono, jak w sentencji.

(K.B.)

[as]